

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 564/2015-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 8 NcC 135/2014-116 z 20. januára 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. februára 2015 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom [REDACTED], [REDACTED]

██████████, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 8 NcC 135/2014-116 z 20. januára 2015 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva:

«Pred Okresným súdom Bratislava III je v súčasnosti v behu súdne konanie vo veci navrhovateľky: ██████████ proti odporcovi: ██████████, ██████████ o zaplatenie 3.300 € s príslušenstvom. Konanie je vedené pod spisovou značkou 7C/75/2014. V prejednávanej veci bola za zákonnú sudkyňu ustanovená ██████████.

Rozhodujúcou skutočnosťou, pre podanie ústavnej sťažnosti je otázka nezaujatosti a nestrannosti sudkyne ██████████ na prejednanie vyššie uvedenej veci. ██████████, v pozícii odporcu v konaní o zaplatenie a zároveň podávateľ ústavnej sťažnosti, vzniesol podľa príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len OSP) námietku zaujatosti voči zákonnej sudkyňi. Po prvom pojednávaní sa zistila súvislosť medzi odporcom ██████████ a zákonnou sudkyňou. V minulosti uzatvorila ██████████ manželstvo s bratom ██████████, ktorý bol v rokoch 2008 až 2011 spoločníkom a konateľom spoločnosti ██████████. Po ukončení manželstva nemala a ani nemá zákonná sudkyňa s rodinou ██████████ dobré vzťahy. Túto skutočnosť potvrdila sama sudkyňa na hlavnom pojednávaní dňa 6. 10. 2014, na ktorom sa vyjadrila, že so vznesenou námietkou zaujatosti súhlasí a považuje za potrebné, aby bola vec pridelená inému zákonnému sudcovi. Vyjadrila sa, že rodinu ██████████ a aj brata jej bývalého manžela dobre pozná, sú jej známe jeho podnikateľské aktivity aj v spoločnosti ██████████, ku ktorým vyjadrila svoj negatívny postoj. ... Skutočnosť, že zákonnej sudkyňi sú známe podnikateľské aktivity spoločnosti ██████████ ako aj jej negatívny postoj k rodine ██████████ a tejto spoločnosti je rozhodujúca vo vzťahu k podávateľovi ústavnej sťažnosti z dôvodu, že v minulosti podnikal spoločne s ██████████

a v súčasnosti je jediným spoločníkom a konateľom tejto spoločnosti. Navyše rodinu [REDAKOVANÉ] osobne pozná a udržiava s ňou kontakty.

Z vyššie uvedených dôvodov sa zdá byť absolútne nepochopiteľné, z akého dôvodu zákonná sudkyňa pri predkladaní veci na rozhodnutie nadriadenému súdu, skorigovala svoje stanovisko z hlavného pojednávania a uviedla, že sa s dôvodmi vo vznesenej námietke zaujatosti nestotožňuje. V odôvodnení Uznesenia Krajského súdu v Bratislave sa uvádza, že „účastníkov konania nepozná, k bývalému švagrovi nemá žiadny vzťah, nemá informácie o jeho aktivitách a nevidí žiadny súvis medzi ním a prejednávanou vecou“.»

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ ďalej uvádza:

„Zákonná sudkyňa [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní najskôr sama uviedla, že sa s námietkou zaujatosti a jej dôvodmi stotožňuje, čím zo svojho subjektívneho hľadiska potvrdila zaujatosť k odporcovi. Skutočnosť, že toto stanovisko dodatočne skorigovala len posilňuje dôvodnú obavu zo zaujatosti aj z hľadiska objektívneho, na čo Krajský súd v Bratislave v Uznesení vôbec neprihliadol. Túto skutočnosť neposúdil napriek svojim konštatáciám, že zaujatosť nemusí byť ustálená s absolútnou istotou, ale postačuje, ak možno mať čo i len najmenšie pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Taktiež v odôvodnení Uznesenia je konštatované, že pomerom sudcu k účastníkom sa rozumie aj osobný vzťah priateľský, či zjavne nepriateľský. Napriek zjavnému nepriateľskému vzťahu zákonnej sudkyne k rodine bývalého manžela a negatívne postoju k ich podnikateľským aktivitám súd nezistil skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti. Ako bolo uvedené vyššie Krajský súd v Bratislave však prihliadol len na písomné vyjadrenie zákonnej sudkyne, ktorým predložila vec na rozhodnutie nadriadenému súdu a vôbec sa nezaoberal jej vyjadreniami na hlavnom pojednávaní zo dňa 6. 10. 2014 a ich vnútornou rozpornosťou.

...

Máme za to, že Uznesením Krajského súdu v Bratislave došlo k porušeniu tohto práva tým, že súd sa nevysporiadal so všetkými rozhodnými skutočnosťami, ktoré majú

vplyv na vylúčenie sudcu z konania. Na základe vyššie uvedených skutočností, ho považujeme za arbitrárne, nepresvedčivé a zjavne neodôvodnené.“

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1/ Základné právo [REDAKOVANÉ], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 8NcC/135/2014-116 zo dňa 20. 1. 2015 porušené bolo.

2/ Uznesenie Krajského súdu v Bratislave sp. zn. BNcC/135/2014-116 zo dňa 20. 1. 2015 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3/ Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] trovy konania na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery

všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu a zároveň sa domáha jeho zrušenia.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že:

„Sudkyňa [REDAKOVANÉ] sa k vznesenej námietke zaujatosti na pojednávaní dňa 06. 10. 2014 vyjadrila tak, že súhlasí s námietkou zaujatosti odporcu a súhlasí aj s tým, aby vec bola pridelená inému zákonnému sudcovi. Dodatočne však; v súvislosti s predložením veci nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke zaujatosti; svoje stanovisko korigovala, keď uviedla, že vo veci sa necíti byť zaujatá, účastníkov konania nepozná, k bývalému švagrovi, ktorý bol v minulosti spoločníkom v spoločnosti

██████████ nemá žiadny vzťah, keď nemá, ani nikdy nemala, informácie o jeho aktivitách a nevidí žiadny súvis medzi ním a prejednávanej vecou...

V prejednávanej veci odvolací súd nezistil také kvalifikované skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé vzbudiť odôvodnené pochybnosti o nezaujatosti zákonnej sudkyne pri prejednávaní a rozhodovaní veci, a to nielen vzhľadom na vyjadrenie sudkyne, ktorá uviedla, že odporcu nepozná a pomer k veci nemá, ale aj vzhľadom na to, že samotná skutočnosť, že brat bývalého manžela zákonnej sudkyne ██████████ bol v minulosti (podľa výpisu z obchodného registra v období od 30. 01. 2008 do 20. 01. 2011) spoločníkom v spoločnosti ██████████, ██████████, ██████████; ktorá navyše nie je účastníkom tohto konania; nie je skutočnosťou spôsobilou založiť čo i len náznak takýchto pochybností.

Z uvedeného je zrejmé, že námietka zaujatosti odporcu je nedôvodná a preto nadriadený súd rozhodol, že sudkyňa ██████████ nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci.“

Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je v občianskom súdnom konaní zabezpečené inštitútom vylúčenia sudcu z jej ďalšieho prejednávanie a rozhodnutia pre zaujatosť (§ 12 až § 16 Občianskeho súdneho poriadku). Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu. O návrhoch oprávnených subjektov na vylúčenie sudcov rozhodujú nadriadené súdy v senátoch a v prípade sudcu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky iný senát tohto súdu (§ 16 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku). Okolnosť, že o veci napriek tomu rozhodoval sudca, ktorý bol, resp. mal byť z ďalšej účasti na jej rozhodovaní vylúčený, je dôvodom uplatnenia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. Súčasťou základného práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb (t. j. sudcu, ktorý podal návrh podľa § 15 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, resp. účastníka súdneho konania, ktorý podal takýto návrh podľa § 15 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a vylúčiť označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre

zaujatost'. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je iba povinnosť súdu prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatost' a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 27/98).

Po preskúmaní uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zistení a hodnotení skutkového stavu veci a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do napadnutého uznesenia krajského súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzované uznesenie krajského súdu bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti nedospel k názoru, že by napadnuté rozhodnutie krajského súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s označenými článkami ústavy a dohovoru, a preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. septembra 2015